

Ki a hibás? - Gazdasági helyzetértékelés

A 21 Kutatóközpont november 7. és 13. között 1200 válaszadót kérdezett meg. A kutatás adatfelvétele hibrid módszertannal, a válaszadók több kommunikációs csatornán keresztül - telefon, sms, e-mail és közösségi média - véletlenszerű megkeresésével készült. A minta nemre, korra, településtípusra, régióra és iskolai végzettségre reprezentatív módon képezi le a teljes lakosság összetételét. Az adatfelvételt követő súlyozásnál a demográfiai jellemzőkön túl a lakosság politikai érdeklődését, illetve az online- és offline médiafogyasztási szokásait is figyelembe vettük. A hibahatár $\pm 2,8\%$.

A kutatás során a válaszadóknak az iskolai osztályzatoknak megfelelően 5-ös skálán kellett értékelniük a kormány teljesítményét 4 témában. A járvány és az orosz-ukrán háború kapcsán középértékhez közeli, 2,88-as átlagpontot kapott a kormány, a mostani gazdasági válság kezelésére viszont 2,54-et, az oktatáspolitikai teljesítményére pedig 2,34-et. Az ellenzékiek mindegyik esetben 2-es érték alatti átlagpontszámot adtak, a kormánypártiak pedig 4-es körülit, kivéve az oktatást, ahol mindössze 3,47-et, jórezsük tehát elégedetlenséget fejeztek ki (konkrétan felük 3-ast vagy annál rosszabb pontot adott, felük pedig 4-est vagy 5-öst). A párt nélküli szavazók és a Mi Hazánk támogatói is a járványkezelést és a háborús teljesítményt látták kevésbé rossznak (2,44 illetve 2,48-as átlagpont), az oktatáspolitikai és a gazdasági válság esetében viszont 2-es körüli pontszámot adtak átlagosan. Egy ilyen átlagos érték úgy jön ki, hogy a párt nélküliek közel fele minimális, 1-es pontot ad, további 15-20% 2-est, és mindössze 10-15% ad 3-asnál jobb értékelést.

A gazdasági válság kapcsán a kormány valóságmagyarázata arra épül, hogy az infláció nem a magyar gazdaságpolitika, hanem az EU politikája (szankciók) miatt van, az áremelkedés pedig Magyarországon nem magasabb, mint Európa többi országában. Nemcsak az alacsony osztályzatból lehet látni, hogy ezt a lakosság többsége nem hiszi el.

Arra a kérdésre, hogy kinek a hibája a magas infláció, a teljes népesség 37%-a nevezte meg az EU-t, további 4 százalék pedig az ellenzék. A relatív többség, 46% a kormányt okolja (13% pedig nem tudott válaszolni). Mindez pártpreferencia szerinti bontásban úgy néz ki, hogy a kormánypártiak 76, az ellenzékiek 10, a bizonytalanok és a Mi Hazánk szavazóinak 33 százaléka osztja a kormány narratíváját (az EU vagy az ellenzék a hibás).

Ha többséget nem is tudott a kormány teremteni, de legalábbis sokakat meggyőzött ebben a kérdésben. Azonban a teljes népességben mindössze 18 százalék gondolja, hogy Magyarországon kedvezőbb az inflációs helyzet, mint az EU többi tagországában, további 19 százalék pedig ugyanolyannak tartja. 58 százalék ugyanakkor magasabbnak tartja a magyar áremelkedést, ennek a csoportnak több, mint a fele, tehát a teljes minta 30%-a pedig egyenesen sokkal magasabbnak. Az ellenzékiek és a párt nélküliek négyötödös, illetve kétharmados többsége látja rosszabbnak a magyar helyzetet, mint az európaiakat, de a kormánypártiak is megosztottak ebben a kérdésben: mindössze 30%-uk gondolja jobbnak a magyar inflációs adatot, 32%-uk pedig rosszabbnak, mint az európaiakat.

Végül, kisebbségbe, ám nem jelentéktelen kisebbségbe szorult a kormány az orosz gázimport ügyében is: a teljes népességben 27 százalék hiszi azt, hogy jelenleg olcsóbban kapja Magyarország az orosz gázt, mint a piaci ár, 40 százalék azonban úgy nyilatkozott, hogy drágábban. Az ellenzékiek viszonylag egységesek a kérdésben, ugyanakkor a bizonytalanok (és a Mi Hazánk szavazói), illetve a kormánypártiak megosztottak: előbbieket 31 százaléka olcsóbbnak, 36 százaléka drágábbnak gondolja a piaci árnál a gázimportunkat, a fideszeseknél pedig 32-29 arányban enyhe többségben vannak azok, akik olcsóbbnak.

Összességében a kormányzati kommunikációs gépezet erejét és korlátját is jól illusztrálják az adatok: a valóságnak ellentmondó¹ értelmezésük mindhárom esetben jelentős támogatottságnak örvend, ám mindhárom kérdésben kisebbségben maradt a Fidesz álláspontja a teljes népességben. Az infláció hibáztatása kapcsán volt tapasztalható a legnagyobb volumenű kampány, ezért ebben a kérdésben is sikerült a legtöbb embert meggyőzni: 41 százalékot, a 46 százalékkal szemben. A gázár mértéke a piaci árhoz képest és az infláció európai összehasonlítása már kevésbé került a kormányzati kampány fókuszába, így ezekben a kérdésekben „csak” 27, illetve 18 százalékkal sikerült elfogadtatni a remélt kormányzati álláspontot (noha mindkét kérdésnél sok volt a bizonytalan válasz). A legfontosabb kérdés talán az, hogy az idő előrehaladtával növekedni vagy csökkenni fog a Fidesz narratívájának támogatottsága.

Készült: Budapest, 2022.11.23.

¹ <https://g7.hu/kozelet/20221031/eljott-a-pillanat-amikor-az-orosz-gazt-nem-otod-hanem-otszoros-aron-vesszuk/>
<https://g7.hu/kozelet/20221031/eljott-a-pillanat-amikor-az-orosz-gazt-nem-otod-hanem-otszoros-aron-vesszuk/>